

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit*

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Carola Schouten

Minister voor Medische Zorg en Sport
Bruno Bruins

NVWA algemeen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

T 088 223 33 33
F 088 223 33 34
info@nvwa.nl

Onze referentie

Datum 6 juni 2018
Betreft NVWA 2020

Geachte ministers,

Hierbij stuur ik u de aanpassing van de planning, zoals die aan de Tweede Kamer is toegezegd bij de Tweede Voortgangsrapportage NVWA 2020. Op basis van de ervaringen met de uitvoering van het programma NVWA 2020 in de afgelopen periode kom ik tot de conclusie dat de doelen nog steeds de goede zijn. Wel is het nodig om voor de uitvoering van NVWA 2020 langer de tijd te nemen. In de bijlage wordt een meer uitgewerkte planning weergegeven tot en met 2021.

Koersvast, maar realistisch veranderen

De NVWA wil haar werk meer kennis gedreven en risicogericht uitvoeren. De NVWA is stap voor stap aan het veranderen. Het veranderprogramma NVWA 2020 is complex en omvangrijk, omdat het om veel verandertrajecten tegelijk gaat die elkaar versterken. Werkprocessen en ICT worden gemoderniseerd en geüniformeerd, nieuwe informatieproducten ontwikkeld, nieuwe handhavingsmethoden worden toegepast, NVWA-ers gaan anders werken en het contact met de buitenwereld wordt uitgebouwd. Doordat er zo veel vernieuwingen tegelijk lopen, zullen we voor enkele resultaten meer tijd gaan nemen. Een aantal mijlpalen is inmiddels wel bereikt en wordt hierna genoemd. Ook wordt ingegaan op de resultaten die nog gerealiseerd zullen worden.

Afgelopen maanden is naar de planning van NVWA 2020 gekeken. Daarbij is gebruik gemaakt van leerpunten bij het maken en implementeren van de basisvoorziening ICT voor de domeinen Horeca en Tabak en van adviezen uit de diverse externe onderzoeken, zoals de onderzoeken door het BIT. De NVWA bereidt zich voor op een volgend advies van het BIT over de ICT-vernieuwing. De conclusie is dat meer tijd de NVWA de benodigde ruimte biedt voor het bewaren van een goede balans tussen vernieuwing en regulier werk. Zo kan de NVWA beheerst en stapsgewijs verder vernieuwen en voortgang boeken.

Mijlpalen risicogericht toezicht houden

In het Verantwoordingsonderzoek 2017 constateert de Algemene Rekenkamer (ARK) dat "de NVWA flinke stappen heeft gezet in haar streven om meer kennis gedreven en risicogericht te gaan werken". Volgens de ARK heeft de NVWA op het

gebied van risicogericht toezicht meer bereikt dan wat op het eerste gezicht blijkt uit de voortgangsrapportages over NVWA 2020.

Om risicogericht toezicht te houden zijn de analyses van de productieketens belangrijke handvatten. Daarop zijn de handhavingsprogramma's gebaseerd. Voor 4 van de 12 ketens zijn deze risico-analyses gereed: roodvlees, zuivel, pluimveevlees en eieren. In 2018 worden de analyses van de ketens in de sierteelt en diervoeder gemaakt. Conform de analyse van de ARK worden de tussenproducten beter benut bij het ontwikkelen van risicogerichte handhavingsprogramma's. Voortaan worden stakeholders vanaf de start betrokken.

Nieuwe toezichtinstrumenten en werkwijzen zijn ontwikkeld, zoals administratieve controles, het samenwerkingsverband van toezicht en opsporing, de toetsing van private kwaliteitssystemen, export kanalisatiesystemen, digitaal toezicht, het openbaar maken van inspectieresultaten en het inzetten van gedrag beïnvloedende communicatie. Werkende weg gaan deze instrumenten ingezet worden en wordt er ervaring mee opgedaan. Dit vraagt tijd.

Om op een goede wijze informatie-gestuurd te werken wordt het datamanagement van de NVWA op orde gebracht. Dit loopt gelijk op met de doorontwikkeling van het risicogerichte toezicht. Door het slim koppelen van informatie zijn risico's beter en eerder op te sporen. Via het nieuwe ICT-systeem Inspect wordt informatie afkomstig van inspecteurs beter toegankelijk en vormt het systeem een betere basis voor het risicogericht werken.

Voor burgers en bedrijven moet het volstrekt duidelijk zijn op basis waarvan de NVWA tot haar keuzes komt en wat de resultaten van haar werk zijn. Met de publicatie van de Staat van de Productveiligheid, de Staat van de Voedselveiligheid en het Rapport Fytosanitaire signaleringen 2017 geven we hier uitvoering aan. Ook met de openbaarmaking van controleresultaten (slachterijen, productveiligheid, horeca en de visafslagen) is de basis gelegd voor een open en transparante informatievoorziening voor burgers en bedrijven. De komende jaren wordt dit verder uitgebreid, waardoor consumenten en bedrijven beter in staat zijn weloverwogen keuzes te maken.

Hieronder volgt een aantal voorbeelden van de nieuwe werkwijze:

- Naar aanleiding van signalen over mestfraude zet NVWA in 2018 en 2019 in op effectievere detectie en aanpak van fraudeurs. Waar mogelijk gebeurt dat met behulp van data-analyse. Deze werkwijze gaat opleveren dat het zicht op overtredingen verbetert. Fraude wordt bestreden door een hogere pakkans en sanctiekans en het afpakken van wederrechtelijk verkregen vermogen. Nieuw is de integrale aanpak door Toezicht en Opsporing samen, de samenwerking met andere handhavende instanties in de gebiedsgerichte aanpak en de inzet van alternatieve interventies bij de aanpak van fraude zoals gerichte handhavingscommunicatie en het intrekken van de BIBOB-registraties bij gebleken fraudegevallen.

- Als vervolg op de Taskforce Voedselvertrouwen wordt de sector gestimuleerd tot het borgen van voedselveiligheid via private kwaliteitssystemen. De NVWA heeft vijf private kwaliteitssystemen getoetst, die vervolgens zijn geaccepteerd door Ketenborging.nl. Bij de risico-inschatting wordt meegewogen of bedrijven deelnemen aan geaccepteerde kwaliteitssystemen. Er worden niet-vrijblijvende afspraken gemaakt met de beheerders van deze private kwaliteitssystemen over verbeterstappen. Er wordt ook informatie verstrekt aan deze systemen over bedrijven die niet aan de wettelijke regels voldoen, met het verzoek om ook in het private systeem te onderzoeken waar het fout gegaan is (informatie-uitwisseling). De Europese Commissie heeft deze ontwikkeling recent positief beoordeeld. De best practices worden in 2018 Europees gedeeld.
- Als een bedrijf laat zien dat de procedures structureel op orde zijn, dan wordt bij export van vlees niet meer iedere partij fysiek gecontroleerd en beperkt de NVWA zich tot systeemcontroles en onaangekondigde steekproefsgewijze controles. Dit gebeurt op basis van het ontwikkelde exportkanalisatiesysteem (EKS). Dit systeem verlaagt de toezichtlast voor het bedrijfsleven en maakt hun bedrijfsvoering flexibeler. In 2018 wordt het EKS verder uitgerold naar alle bedrijven die vlees exporteren en kan dit een goed hulpmiddel zijn om ook na de Brexit de inzet van de NVWA en de kosten voor het bedrijfsleven acceptabel te houden.
- Uit de naleefmeting in het najaar van 2017 van onderzoeksbureau Intraval blijkt dat roken in de horeca weer verder is teruggedrongen. Na de restaurants, die al jaren rookvrij zijn, is nu ook de categorie cafés en discotheken voor ruim 90% rookvrij. De combinatie van risicogerichte inspecties en gedrag beïnvloedende communicatie levert aantoonbaar een nalevingsstijging op. Het toezicht wordt permanent aangepast aan de veranderende omstandigheden.
- De NVWA houdt toezicht op bedrijven waar dierlijke bijproducten ontstaan, op bedrijven die zich bezighouden met de verzameling, verwerking, handel en verwijdering hiervan én op bedrijven die dierlijke bijproducten gebruiken. Het aantal bedrijven dat in het bereik van deze wetgeving valt is 120.000. Het toezicht richt zich vooral op doelgroepen in de meest risicovolle ketens, zoals de diervoeder-, meststoffen- en energieketen, om daarmee risico's voor de voedselveiligheid te verminderen. Dit levert een betere borging van de veiligheid van dierlijke bijproducten op met zo efficiënt mogelijke inzet van NVWA-middelen.
- Voor het toezicht op internetverkoop wordt in 2018 een alternatieve aanpak ontwikkeld door andere actoren te betrekken. Met een online verkoopplatform zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt dat zij onveilige en dus ongewenste producten snel identificeren en van de website afhalen. Tevens zijn in Europees verband stappen gezet in de ontwikkeling en uitwisseling van praktische handreikingen waarmee het toezichtinstrumentarium van de NVWA kan worden uitgebreid en versterkt. Dit levert een betere borging van de veiligheid van via internet verkochte producten voor de consument op.

Mijlpalen dienstverlening

Vanaf 2018 wordt aan burgers en bedrijven gevraagd naar hun ervaringen met de NVWA. In de dienstverlening zijn stappen gezet met als voorbeelden het nieuwe planningssysteem "Inspect Roosteren" voor het keuringsproces en het verruimen van de mogelijkheden om klepkeuring te vervangen door stalkeuring. Medio 2018 is de klanttevredenheid bij de volgende klantgroepen uitgevoerd: slachterijen, klantcontact, certificeren en import. Klanttevredenheid zal daarna blijvend worden gemeten als een van de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) waarmee de NVWA haar prestaties meet. Deze tevredenheidsmetingen vormen de input om verdere verbeteringen in gang te zetten.

De inrichting van het bedrijfsportal, waar bedrijven hun zaken met de NVWA kunnen regelen, wordt nog dit jaar technisch ingericht. In 2019 zullen de eerste groepen van bedrijven gebruik kunnen maken van dit portal.

De NVWA voert structureel overleg met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Er zijn in dit verband een 17-tal keten/thema-overleggen gestart. Inzet is dat NVWA, brancheorganisaties en NGO's in deze overleggen de dialoog aangaan over de diverse onderwerpen en risico's, en daardoor elkaar kunnen aanspreken op de verantwoordelijkheden die een ieder vanuit zijn positie in het maatschappelijk krachtenveld heeft. Door met het bedrijfsleven ook te spreken over de kwaliteit van de dienstverlening wordt de basis gelegd om deze efficiënter en klantvriendelijker te maken.

De NVWA wil het contact met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties uitbouwen, om ook hun bijdrage te kunnen betrekken bij het vormgeven van handavingsprogramma's en om de dienstverlening te verbeteren.

Mijlpalen werkprocessen en ICT

De basisvoorziening voor de ICT (Inspect) is ingericht. Een eerste groep van 210 inspecteurs in de domeinen Horeca en Tabak werkt sinds dit voorjaar met Inspect. Hierdoor kunnen jaarlijks ruim 50.000 inspecties in Inspect afgedaan gaan worden. Momenteel wordt gestart met de invoer van de domeinen Natuur en Industriële productie. Dit ondersteunt de inspecteur in het uniform behandelen van vergelijkbare situaties en in het werken volgens afgesproken standaarden, zoals het interventiebeleid. Voor volgende nog te implementeren domeinen is door Berenschot onderzocht in hoeverre de al beschikbare technische voorzieningen gebruikt kunnen worden. Het resultaat daarvan was dat bijna 90% van de nu ontwikkelde software generiek van aard is en dus bij meer domeinen en/of processen gebruikt kan worden. Bekeken wordt in welke mate aanvullende specifieke software nodig is. Voor de domeinen met meer complexe wet- en regelgeving, wordt dat de komende periode in beeld gebracht. Het gaat dan om domeinen met bijvoorbeeld veel relatief open normen. Het is in deze domeinen moeilijker om met ICT een uniforme afhandeling geheel te ondersteunen.

De komende tijd wordt benut om met inspecteurs samen de organisatie voor te bereiden op de nieuwe werkprocessen, het zo veel als mogelijk volstaan met de basisondersteuning en extra voorzieningen alleen te bouwen als dat extra baten

oplevert. In 2018 wordt het portal ten behoeve van de digitale dienstverlening technisch gereed gemaakt, is gestart met de voorbereiding van de ondersteuning in Inspect van de domeinen Natuur en Industriële Productie (ongeveer 8.500 inspecties) en wordt er een start gemaakt met het invoeren van het keuringsproces in Inspect. In de jaren 2019, 2020 en 2021 worden de andere domeinen stap voor stap ingevoerd in Inspect, met gebruikmaking van hetgeen al is ontwikkeld en gebouwd. In de halfjaarlijkse voortgangsrapportages zal u hierover worden geïnformeerd, evenals over de prognose voor de volgende periodes.

Kosten en verantwoording

De kosten van het programma NVWA 2020 zijn eerder opgenomen in de meerjarenbegroting¹. In de dekking van de kosten die gepaard gaan met de langere doorloop van de ICT-vernieuwing is meerjarig voorzien.

Over de voortgang van het programma NVWA 2020 en de maatschappelijke effecten van de verandering zal ik in de voortgangsrapportages rapporteren. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de Kritische Prestatie-indicatoren (KPI's).

Hoogachtend,

drs. R.J.T. van Lint
Inspecteur Generaal van de NVWA

¹ Kamerstuk TK 2015-2016, 33835 nr. 33.